

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 21 października 2016 roku a skierowanym przeciwko K. W. strona powodowa (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kwoty 11.936,55 złotych wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 28 lipca 2016 roku do dnia zapłaty oraz o obciążenie pozwanej poniesionymi przez powoda kosztami postępowania. W uzasadnieniu żądania powód podał, że pozwany zobowiązał się poprzez podpisanie weksla dnia 22 stycznia 2016 roku do zapłaty w dniu 27 lipca 2016 roku kwotę wskazaną na wekslu w wysokości 11.936,55 złotych. Powód wezwał w dniu 27 czerwca 2016 roku stronę pozwaną do wykupu weksla, jednak do dnia dzisiejszego pozwany nie dokonał żadnej wpłaty.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 14 listopada 2016 roku w sprawie o sygn. akt I Nc 6006/16 tutejszy Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W zarzutach od wydanego w sprawie nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa, pozbawienie mocy nakazu zapłaty oraz o obciążenie powoda poniesionymi przez pozwanego kosztami postępowania w sprawie. W uzasadnieniu przyjętego stanowiska pozwany podał, że powód do kwoty pożyczki doliczył ubezpieczenie, które wynosi ponad 5.745 złotych plus dodatkowe koszty około kredytowe, które w sumie dały prawie 250%. Pozwany podał, że zawarta umowa narusza przepisy ustawy o kredycie konsumenckim, a nadto umowa zawiera klauzule niedozwolone. Pozwany nadto podał, że dokonał częściowej spłaty zadłużenia w łącznej wysokości 463,34 złotych.

W piśmie przygotowawczym z dnia 20 marca 2017 roku strona powodowa podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie.

Sąd Rejonowy w Legnicy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 22 stycznia 2016 roku pomiędzy (...) S.A. z siedzibą w W. a K. W. została zawarta umowa pożyczki gotówkowej nr (...) - (...). Na jej podstawie powód udzielił pozwanemu pożyczki w wysokości 10.336 złotych przy czym udzielona kwota pożyczki to 4.000 złotych, koszt ubezpieczenia to 5.745, opłata przygotowawcza to 591 złotych, wynagrodzenie umowne to kwota 416 złotych, wysokość miesięcznej raty to 448 złotych, całkowity koszt pożyczki to 6.752 złotych, rzeczywista roczna stopa oprocentowania to 236,12%, roczna stopa oprocentowania to 9,97%. Pożyczka została zawarta na okres 24 miesięcy. Na jej podstawie pozwany zobowiązał się do zapłaty na rzecz powoda łącznie kwoty 10.752 złotych. Na podstawie pkt 1.2 umowy powód dokonał potrącenia z kwoty udzielonej pożyczki kosztu ubezpieczenia i opłaty przygotowawczej. Z uwagi na to pozwanemu została wypłacona kwota kapitału w wysokości 4.000 złotych.

Zgodnie z pkt 5.2 umowy pożyczki pozwany jest zobowiązany do zabezpieczenia spłaty pożyczki poprzez wyrażenie zgody na objęcie go ochroną ubezpieczeniową. W pkt 15 umowy pozwany wyraził zgodę na skorzystanie z zastrzeżonej na jego rzecz ochrony ubezpieczeniowej na warunkach określonych w Umowie Grupowej (...) zawartej przez (...) S.A. z siedzibą w W. z (...) S.A. z siedzibą w W. na podstawie szczególnych warunków (...) przyjętych uchwałą Zarządu (...) U. S.A. nr (...) w okresie trwania ochrony kwocie aktualnego na dzień zdarzenia ubezpieczonego salda zadłużenia z umowy pożyczki pozostającego do spłaty w dniu zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego obejmującego z zastrzeżeniami śmierć ubezpieczonego, całkowitą niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji ubezpieczonego w skutek nieszczęśliwego wypadku lub choroby. Pozwany zobowiązał się do pokrycia kosztów opłacenia składki ubezpieczeniowej należnej mu z tytułu umowy ubezpieczenia, która to składka będzie opłacona jednorazowo po zawarciu i wypłaceniu kwoty pożyczki, przy czym powód zobowiązany jest do odprowadzenia na rzecz ubezpieczyciela składki, a pozwany upoważnił powoda do potrącenia należnej z tytułu zwrotu kosztów ubezpieczenia z kwoty udzielonej pożyczki.

Dowód:

- ksero umowy pożyczki k. 38-48 ,

Celem zabezpieczenia roszczeń powoda z tytułu zawartej umowy pozwany podpisał weksel, a powód w dniu 27 lipca 2016 roku wypełnił ten weksel na kwotę 11.936,55 złotych.

Tytułem spłaty udzielonej pożyczki pozwany dokonał łącznie wpłaty na kwotę 896,34 złotych.

Od kwietnia 2016 roku pozwany zaprzestał spłaty zadłużenia przez co w dniu 27 czerwca 2016 roku powód wypowiedział pozwanemu umowę pożyczki z dnia 27 czerwca 2016 roku oraz wezwał go do zapłaty łącznie kwoty 11.936,55 złotych oraz do wykupu weksla podpisanego przez pozwanego.

Dowód:

- ksero weksla- k. 4 ,

- ksero wypowiedzenia umowy pożyczki k. 5,

- ksero dowodów wpłat k. 22-24,

- ksero wezwania do zapłaty k. 49

Sąd zważył, co następuje:

Z uwagi na to, że powództwo jest usprawiedliwione tak co do zasady jak i co do wysokości wydany przez tutejszy Sąd w sprawie o sygn. akt I Nc 6006/16 należało utrzymać w mocy.

Powód dochodził należności na podstawie weksla.

Zacząć należało zatem od zdefiniowania charakteru weksla. Wśród jego cech na czoło wysuwa się abstrakcyjność. Polega ona na oderwaniu weksla od stosunku podstawowego, co oznacza, że brak, nieważność lub wadliwość stosunku kausalnego nie ma wpływu na ważność zobowiązania wekslowego. (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego Wyd. Prawn. 1994 k. 15; T. Borkowski Prawo wekslowe w praktyce k. 15). Przejawem abstrakcyjności weksla jest zatem niedopuszczalność badania istnienia, ważności i wadliwości stosunku podstawowego (art. 17 pr. wekslowego), przy czym niedopuszczalność ta nie zależy od woli pozwanego. A zatem zgłoszenie przez niego zarzutów w warunkach nieprzewidzianych przez normę prawną nie pozwala na ich rozpoznanie. Abstrakcyjność ma zatem charakter obiektywny.

Rozróżnić jednak należy dwie sytuacje, kiedy przepisy prawa wekslowego przewidują możliwość badania stosunku podstawowego.

W przypadku weksla zupełnego w chwili wystawienia podnoszenie zarzutów ze stosunku podstawowego dopuszczalne jest wyjątkowo wówczas, gdy weksel nadal znajduje się w rękach remitenta jako pierwszego wierzyciela, bądź gdy nabywca działał świadomie na niekorzyść dłużnika. (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego k. 16 i k. 46; T. Borkowski Prawo wekslowe w praktyce k. 27).

Abstrakcyjność weksla doznaje dalszego osłabienia w przypadku weksla niezupełnego w chwili wystawienia - weksla in blanco, wystawionego w celu zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego. Taki też weksel został wystawiony w niniejszej sprawie. To osłabienie wyraża się w możliwości analizowania stanów faktycznych wynikających ze stosunku podstawowego, w szczególności tego czy odpowiedzialność dłużnika w ramach stosunku wekslowego odpowiada rozmiarowi jego odpowiedzialności ze stosunku podstawowego. Możliwość wysuwania przez wystawcę zarzutów ze stosunku podstawowego w takiej sytuacji wynika z art. 10 prawa wekslowego. Stanowi on, iż jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz

nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.(A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego k. 52).

Stanowisko to podziela orzecznictwo. W wyroku z dnia 18 listopada 1970 r. I PR 407/70 Sąd Najwyższy stwierdził, że „weksel gwarancyjny nie jest wekslem abstrakcyjnym, lecz wekslem gwarantującym wykonanie zobowiązania, w więc „kauzalnym”.

Podobnie w uzasadnieniu wyroku z dnia 4 listopada 1993 r. w sprawie ACr 607/93, stwierdził Sąd Apelacyjny w Katowicach: „nie ulega wątpliwości, że zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny, czyli jest ono oderwane od swej podstawy prawnej (causa). Trzeba jednak podkreślić, że ten abstrakcyjny charakter ulega osłabieniu w przypadku weksla niezupełnego. Sytuacja prawna dłużnika z weksla niezupełnego w chwili wystawienia kształtuje się różnie w zależności od tego, kto jest wierzycielem wekslowym. Jeżeli posiadaczem weksla jest pierwszy wierzyciel, wiąże go porozumienie zawarte z dłużnikiem, którego treść w niniejszej sprawie odzwierciedla złożona do akt deklaracja wekslowa. Podpisanie i wręczenie weksla in blanco oparte jest bowiem na zaufaniu do odbiorcy, który powinien wypełnić dokument zgodnie z zawartym porozumieniem. Uzasadnia to obronę wystawcy weksla, że weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem.”

Tym samym ustawodawca przesądził o dopuszczalności badania treści stosunku podstawowego w przypadku dochodzenia przez pierwszego wierzyciela należności z weksla in blanco przeciwko jego wystawcy.

Kolejną istotną kwestią jest odpowiedź na pytanie, czy dopuszczalne jest badanie stosunku podstawowego w przypadku dochodzenia przez pierwszego wierzyciela należności z weksla in blanco. W przekonaniu sądu odpowiedź jest twierdząca.

Abstrakcyjność bowiem nie wyraża się w tym, że tylko od woli dłużnika (podniesienia przez niego zarzutu) zależy możliwość badania stosunku podstawowego. Jak to zaznaczono wyżej, ze stanowiska doktryny i orzecznictwa wynika, iż abstrakcyjność wyraża się w niedopuszczalności badania stosunku podstawowego i jest niezależna od woli dłużnika. O tej dopuszczalności lub jej braku, w odniesieniu do konkretnego rodzaju weksla i uczestnika stosunku wekslowego, decyduje sam ustawodawca. Podyktowane to jest koniecznością zapewnienia obiegu weksla.

A zatem w sytuacji, gdy ustawodawca dopuszcza możliwość badania stosunku podstawowego kwestia czy badanie to nastąpić ma na zarzut czy też przez sąd z urzędu nie jest zagadnieniem odnoszącym się do abstrakcyjności weksla, ale do zakresu stosowania zasady kontrydiktoryjności.

Istotnie ustawodawca w art. 10 prawa wekslowego operuje sformułowaniem „zarzut”. Samo to sformułowanie nie przesądza jednak o tym, iż rozpatrywanie stosunku podstawowego może nastąpić tylko na zarzut dłużnika. Przede wszystkim nie zostało ono użyte w ujęciu ścisłym. Zarzut sensu stricto to uprawnienie do odmowy spełnienia żądania o charakterze prawnokształtującym. Takim zarzutem może być np. zarzut przedawnienia czy zarzut potrącenia. Nie ma wątpliwości, że podniesienie takiego zarzutu zależy wyłącznie od woli dłużnika i nie może być on zastępowany przez działanie sądu z urzędu. W ocenie Sądu możliwość podniesienia zarzutu, iż weksel został wystawiony niezgodnie z porozumieniem, nie stanowi zarzutu sensu stricto. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 stycznia 2001 r. II CKN 25/00, OSNC 2001/7-8/117, wskazując, iż „należy podkreślić, że (w treści art. 10 pr. wekslowego) nie chodzi o zarzut w ścisłym tego słowa znaczeniu, tj. o uprawnienie do odmowy spełnienia żądanego świadczenia, mimo powstania zobowiązania uzasadniającego to świadczenie, lecz o zarzut w szerokim tego słowa znaczeniu, tj. o powołanie się jedynie na fakt niepowstania zobowiązania o treści wyrażonej w wekslu. W obowiązującym prawie polskim trudno znaleźć podstawy dla przyznania w rozpatrywanej sytuacji osobie, która wręczyła weksel in blanco, zarzutu w ścisłym tego słowa znaczeniu. Nie ma potrzeby konstruowania takiego zarzutu nawet dla objaśnienia przewidzianej w art. 10 prawa wekslowego ochrony osób trzecich”.

Skoro sformułowanie użyte przez ustawodawcę stanowi zatem jedynie o dopuszczeniu przez ustawodawcę możliwości powołania się na konkretne fakty lub zarzuty sensu stricto, wynikające ze stosunku podstawowego, nie przewiduje zaś uprawnienia prawnokształtującego to nie wydaje się, aby taka możliwość zastrzeżona była dla samego tylko

dłużnika. Trzeba zauważyć, że przepis ten ujęty jest w sposób negatywny. Ogranicza się bowiem do unormowania kwestii zarzutów, jakie wystawca weksla in blanco może przeciwstawić nabywcy, który otrzymał od remitenta weksel wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem. (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego k. 51). Wskazuje zatem na niemożność zaślania się zarzutem, że nie zastosowano się do porozumienia, wobec nabywcy wypełnionego weksla in blanco, chyba że nabywca ten nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przepis ten nie reguluje natomiast w sposób pozytywny sytuacji prawnej dłużnika wekslowego w sytuacji, gdy posiadaczem weksla jest pierwszy wierzyciel, albo jeżeli posiadacz nabył niewypełniony jeszcze weksel. Takiego dłużnika nie ogranicza wówczas treść art. 10 prawa wekslowego. Stanowisko takie zajmowała orzecznictwo już w okresie międzywojennym (orzeczenie SN z dnia 10 czerwca 1932 r., C 1/32 OSP 1933, poz. 51 nabywca wekslu niewypełnionego, który następnie weksel wypełnił, nie może zaślaniać się dobrą wiarą wobec zarzutu, że weksel wypełnił wbrew umowie między dłużnikiem wekslowym i swym poprzednikiem). Również doktryna stoi na stanowisku, iż ten kto nabywa weksel in blanco nie może korzystać z ułatwień, jakie prawo przewiduje dla obrotu wekslowego (A. Szpunar Komentarz do prawa wekslowego k. 51). W świetle tej argumentacji, nie można twierdzić, iż art. 10 prawa wekslowego wymaga, aby badanie stosunku podstawowego następowało tylko na zarzut dłużnika. Treść przepisu nie wprowadza ograniczeń w tym względzie. Przepis ten wyznacza zakres badania materialnej podstawy weksla, wskazując okoliczności, w których jest ono wykluczone. Jednocześnie nie używa sformułowania zarzutu w ujęciu ścisłym.

W niniejszej sprawie powód dochodzi zapłaty z weksla, który wystawiony został przez pozwanego jako weksel in blanco.

Kontrola weksla w świetle treści stosunku podstawowego nabiera jeszcze większego znaczenia w sprawach z udziałem konsumenta. A zwłaszcza w sytuacji możliwej do stwierdzenia na podstawie samej treści pozwu niezgodności między wysokością roszczenia wekslowego a wiarygodnością ze stosunku podstawowego spowodowanej zastosowaniem klauzul abuzywnych. Należy bowiem zauważyć, że pominięcie takiej kontroli może prowadzić do akceptowania przez sąd działań nawet rażąco naruszających prawa konsumenta jak np. zaliczenie do sumy wekslowej odsetek w wysokości przekraczającej 4 – krotność kredytu lombardowego NBP, np. 1 % dziennie, czy rażąco zawyżonych kosztów działań monitujących i windykacyjnych.

Podkreślić należy, iż orzecznictwo europejskie stoi obecnie na stanowisku, że sąd powinien z urzędu uwzględnić abuzywność klauzuli umownej. W orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C- 397/11, w pkt. 27 i 28 Trybunał podnosi, że „z chwilą, w której sąd krajowy dysponuje niezbędnymi w tym celu elementami stanu prawnego i faktycznego, powinien z urzędu ocenić nieuczciwy charakter danego warunku umownego objętego zakresem zastosowania dyrektywy 93/13 EWG w sprawach nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, i czyniąc tak, powinien usuwać brak równowagi istniejącej między konsumentem a przedsiębiorcą” (podobnie (...) w sprawie C 618-10 pkt. 42-44. (źródło [http:// curia.europa.eu](http://curia.europa.eu)).

Pozwany zawarł z powodem umowę pożyczki w dniu 22 stycznia 2016 roku i z zestawienia terminu wymagalności pożyczki oraz dokonywanych wpłat wynikało, iż dotychczas pozwany uregulował jedynie łącznie kwotę 896,34 złotych. Powód wystawił zaś weksel na kwotę 11.936,55 złotych uwzględniając w tej kwocie niezapłaconą kwotę pożyczki w wysokości 9.885,66 złotych, kwot naliczonych zgodnie z pkt 9.2 umowy, t.j. 13,91 złotych, kwoty 1.971,13 złotych, kwoty 75 złotych oraz kwoty odsetek dziennych za opóźnienie spłat poszczególnych rat naliczonych na podstawie pkt 11 ust. 1 – 20,85 złotych.

Rozważenia wymagała zatem zasadność domagania się przez powoda dodatkowych świadczeń, t.j. kwoty 5.745 złotych tytułem opłaty za ubezpieczenia pożyczki z uwagi na to, że pozwany kwestionował możliwość domagania się tej opłaty z racji jej wygórowanej wysokości. Nadto pozwany podniósł, że postanowienia umowne w łączącej strony umowie miały charakter abuzywny, naruszają przepisy ustawy o kredycie konsumenckim.

Procedując w tym zakresie Sąd nie podzielił jednak stanowiska pozwanego.

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy niezgodnione indywidualnie z konsumentem nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Wymienione w treści art. 385³ k.c. niedozwolone postanowienia umowne mają wyłącznie charakter przykładowy, stanowiąc swoistą regułę interpretacyjną ułatwiającą stosowanie art. 385¹ k.c.

Pozwany na powyższą okoliczność nie złożył jednak jakichkolwiek wniosków dowodowych. Z uwagi na jego nieusprawiedliwione niestawiennictwo(zwolnieniem lekarskim niewystawionym przez lekarza sądowego wbrew treści art. 214¹ k.p.c.) nie było także możliwe przeprowadzenie dowodu z jego przesłuchania na okoliczność abuzywności postanowień umownych. Pozwany co prawda składał wniosek o odroczenie rozprawy z uwagi na swoją chorobę lecz okoliczność ta sama w sobie nie stanowi wystarczającej podstawy do odroczenia rozprawy. Nie zachodzą tu bowiem okoliczności wskazane w treści art. 214 k.p.c. Nadto kwestionowana wysokość opłaty za ubezpieczenie znajduje oparcie w treści łączącej strony umowy, a nadto nie narusza przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim(t.jedn. Dz.U. z 2014 roku Nr 1497 z późn.zm.).

W niniejszej sprawie powód wypełnił weksel in blanco na sumę uwzględniającą zobowiązanie wynikające z klauzuli, która dla konsumenta jest wiążąca. Wypełnił weksel na sumę równą zobowiązaniu wynikającemu ze stosunku podstawowego. Jak to wyżej przedstawiono Sąd obowiązany jest dostrzec tą niezgodność z urzędu. W konsekwencji pozwany był zobowiązany wekslowo tylko w takich granicach, w jakich istnieje wierzytelność ze stosunku podstawowego (por. wyrok SN z dnia 26 stycznia 2001 r. II CKN 25/00 OSNC 2001/7-8/117).

Z uwagi zatem na powyższe na podstawie w/w regulacji oraz art. 720 k.c. powództwo należało uznać za udowodnione tak co do zasady , jak i co do wysokości.

Orzeczone w wydanym w sprawie o sygn. akt I Nc 6006/16 nakazie zapłaty w postępowaniu nakazowym znajdują uzasadnienie w treści art. 98 i 99 k.p.c. Powód jest stroną wygrywającą w sprawie, a zatem należy mu się zwrot poniesionych przez niego kosztów postępowania w sprawie. Na koszty te składa się opłata sądowa od pozwu w wysokości 156 złotych, opłata skarbową za udzielone pełnomocnictwo w wysokości 17 złotych oraz koszty zastępstwa prawnego w wysokości 4.800 złotych.

Z uwagi zatem na powyższe na podstawie art. 496 k.p.c. uprzednio wydany nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym należało utrzymać w mocy.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w sentencji wydanego w sprawie wyroku.

(...)

ZARZĄDZENIE

1. O.. (...)

2. (...)adw. J. B.

3. (...)

4. (...)

L., (...)